

El calvari dels tercers canals

Al govern, és a dir al PSOE, no li interessen les televisions autonòmiques

La visió centralitzada que el monopoli informatiu de TVE ha fabricat tants anys començà a esquerdar-se de la mà dels canals autònoms. Quan es posa en marxa el projecte d'una televisió valenciana, és possible detectar en les dificultats del procés les hipoteques que el nou canal haurà de véncer

Adolf BELTRAN

La creació de canals autònoms de televisió té els fonaments legals en l'Estatut Jurídic de Ràdio Televisió Espanyola (1980) i en la Llei del Tercer Canal, aprovada pel parlament el 26 de desembre de 1983.

Al febrer de 1982, el conseller pre-autonòmic de Cultura, Cebrià Ciscar, manifestava la voluntat de crear un canal de televisió valenciana, controlat pel Consell, de cobertura en tot el territori del País Valencià i amb un mínim del 50% de la programació en valencià. En aquell moment, Catalunya i Euskadi treballaven ja en la preparació dels seus canals, tant pel que feia a qüestions d'infraestructura tècnica i jurídica com en les previsions pressupostàries i el doblatge de pel·lícules i sèries.

Pel maig d'aquell any

Ricard Fadrigue

Tenir televisió és tenir poder

era aprovat l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana que, en l'article 37, establia que «la Generalitat Valenciana podrà regular, crear i mantenir televisió, ràdio i premsa pròpies i, en general, tots els mitjans de comunicació social per al compliment dels seus fins».

L'any 1983 són presentats dos projectes de Llei de Tercer Canal de Televisió, l'un per part del Parlament de Catalunya i l'altre pel govern de Felipe González. Aquest darrer es diferenciava del primer per proposar un major control

**Amb l'Euskal
Telebista i la
TV3 va
començar una
nova família de
canals televisius**

de l'Administració Central i una defensa clara del monopoli de RTVE sobre les produccions televisives. El 10 de setembre, la TV3 catalana, en fase de preparació, emeté un programa experimental.

Abans de començar 1983, ja havia entrat en funcionament la televisió basca, Euskal Telebista, que s'havia constituït en un veritable quart canal, ja que, aprofitant una clàusula del seu estatut d'autonomia, era totalment autònoma, de titularitat i gestió pròpies. L'objectiu fonamental d'ETB

era oferir una televisió en «euskera».

La LLei de Tercers Canals és aprovada al desembre i entra en vigor el 5 de gener de 1984. Aquesta norma legal estableix la titularitat estatal de les emissores, la gestió de les quals va a càrrec dels governs autònoms. El dia 16 de gener, la TV3 comença a emetre diàriament una programació continuada. Des d'un principi, l'actitud de RTVE i del govern espanyol fou d'obstrucció a les activitats d'aquest canal autònom. En els primers mesos d'emissió, l'índex d'audiència de TV3 se situava ja en un 10% de la població, i superava, en alguns casos, el del segon canal o UHF.

La TV3, però, comença a emetre en unes condicions considerades il·legals per RTVE i pel govern. Concretament, José Maria Calviño, director general de RTVE, ho manifestà repetidament a la premsa i a la comissió de mitjans de comunicació del Congrés. Finalment, per l'abril, l'Administració legalitzà el canal català, concedint-li una freqüència provisional d'emissió.

La Generalitat Valenciana, mentrestant, havia sol·licitat un canal autònom de televisió, acollint-se a la Llei sobre el particular recentment aprovada. Les previsions econòmiques i els materials que era necessari afrontar no permetien afirmar que fos possible la televisió valenciana abans de l'any 1985. El pla previst per la Conselleria de la Presidència, a la qual corresponen aquestes competències en la nova distribució de funcions dins el Consell, consistia en la subscripció d'un conveni entre les diputacions, els ajuntaments, la Generali-

tat i RTVE, que permetés el finançament dels cinc mil milions de pessetes que exigia el projecte.

Al febrer, el grup popular presenta una proposició de llei de televisió a les Corts Valencianes, on fa un èmfasi especial en el fet que el director general de l'organisme siga elegit pel Consell d'Administració i ratificat pels dos terços de la cambra legislativa, i no designat pel govern de la Generalitat. Mesos després, a l'abril, el Consell passaria al Parlament valencià el seu propi projecte de llei sobre la Televisió Autònoma. Una de les raons que dóna per a argumentar el text és el dret del poble valencià a expressar-se i a comunicar-se en la seua llengua.

Per aquelles dates i durant el mes de maig, Andalusia, Navarra, Castella-Lleó, Aragó, Canàries i altres comunitats autònomes, paralitzen o ajornen els seus projectes de televi-

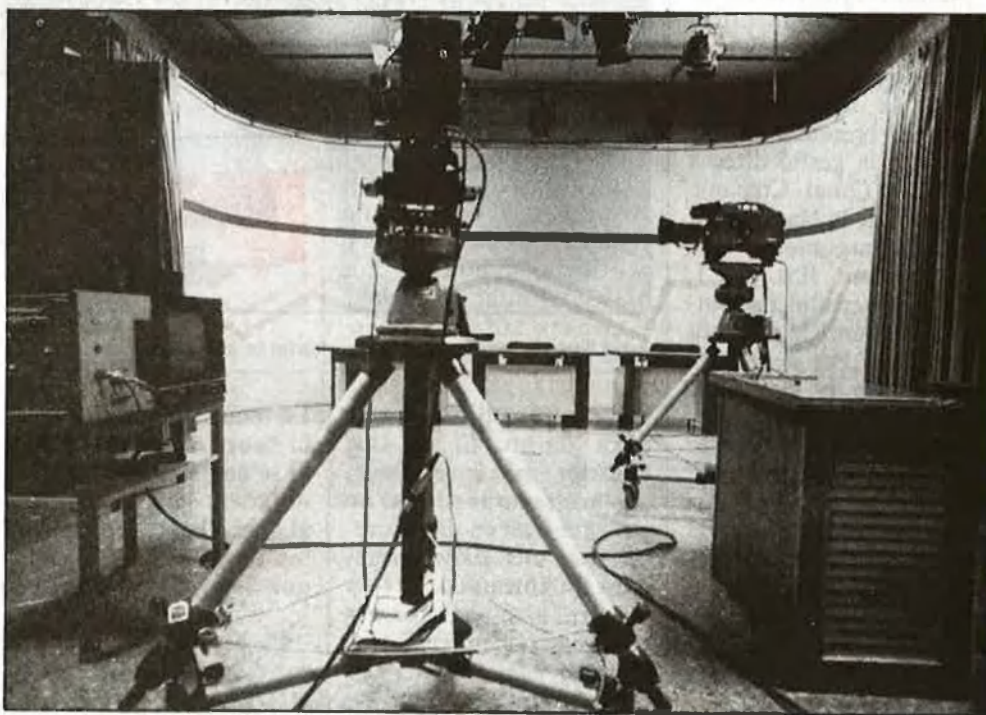
sió autònoma. La Comunitat Autònoma de Madrid, amb crítiques del PCE, anuncia la voluntat de tirar endavant la seua televisió; Galícia anuncia la possibilitat de començar a emetre a finals d'enguany; Múrcia es planteja aquesta possibilitat per a l'any 1986 i a les Illes Balears un grup de parlamentaris d'Esquerra Nacionalista de Mallorca-PSM, amb el suport d'Unió Mallorquina, presenta una proposició no de llei perquè s'estableisca un conveni entre el Consell Interinsular i la Generalitat de Catalunya que permet rebre a les Illes les emissions de la TV3 de Catalunya.

El criteri del govern central es decantava clarament per paraitzar la proliferació de canals autònoms quan Rafael Blasco, el conseller de Presidència de la Generalitat Valenciana, anunciava, fa pocs dies, que el projecte de Televisió valenciana tiraria

endavant. Blasco situava l'acabament dels estudis de viabilitat en el termini de dos mesos i reconeixia que, efectivament, des del govern central hi havia una actitud de replantejament del tema, en relació a moltes comunitats autònomes, però que el cas valencià era diferent, perquè la Generalitat havia mantingut la tesi que la televisió autònoma és necessària per a garantir l'ús normal del valencià i la seua protecció efectiva.

S'arribava, així, a la discussió en el Parlament valencià d'una llei que preveu la federació de la nova televisió autònoma amb altres ens autònoms de comunicació, com ara la TV3 i l'ETB.

Una llei que ha estat feroçment criticada pel diari conservador *Las Provincias*, en base a la competència «deslleial» que farà en matèria publicitària la televisió autònoma als mitjans escrits.

El informatiu de TV3 s'iniciaren en condicions qualificades per Calviño d'«il·legals»